

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราตั้งใจฟังธรรมะเนาะ สัจธรรมๆ ภาษา ภาษามีหลากหลายภาษา แต่ภาษาใจ สุขทุกข์ในใจนี้ภาษาเดียวกัน แต่เวลาสื่อสารภาษา ภาษามันหลากหลาย คำว่า “ภาษามันหลากหลาย” สุขความทุกข์ในใจมันอันเดียวกัน เวลาอันเดียวกัน ฟังธรรมๆ มันรับรู้สึกลึกได้ ความรู้สึกของหัวใจ หัวใจมันรับรู้ไง

ฉะนั้น เวลาฟังธรรม สิ่งที่ได้ยินได้ฟังมันฟังทุกวันนะ สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วมันตอกย้ำๆ แก่ความสงสัย เวลาจิตมันผ่องแผ้ว เวลาจิตมันผ่องแผ้วเพราะอะไร มันสุขมันทุกข์ เวลามันผ่องแผ้วเพราะมีปัญญา ถ้าปัญญามันเข้าใจได้ มันปล่อยวางได้ ความคิดความเห็นที่มันเข้าใจผิด ความเข้าใจผิดก็ไปกว้านพินกว้านไฟมาเผาตัวเอง แต่ความคิดที่มันถูกต้อง ถ้ามันถูกต้อง ถูกต้องโดยการเข้าใจตัวเองไง

ถ้าการเข้าใจตัวเอง คนที่เขาไม่เห็นด้วยกับพระพุทธศาสนา คนที่เขาไม่เห็นด้วยกับความเชื่อ เขาบอกว่า “เป็นการล้างสมอง พวกนี้โดนล้างสมองๆ” การล้างสมองเป็นเรื่องความมั่นคง ความมั่นคง เขาล้างสมองกัน เขาชักจูงกัน เขาชักนำกัน อันนั้นการล้างสมอง การล้างสมอง ถ้าเขามีเหตุมีผลขึ้นมา เขาเข้าใจได้เขาก็ฟื้นความคิดของเขามาได้ นั่นคือการล้างสมอง

แต่ถ้ามันเป็นสัจธรรมๆ มันไม่เป็นการล้างสมอง การล้างสมอง คนเรามันคือ คนเรามันคือ คนเรามันเห็นแก่ตัว คนเรามันยึดมั่นถือมั่นความคิดของตัวเอง มันคิดว่ามันมีความรู้ๆ มันก็ว่ามันเก่ง

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอุบาย การเสียสละทานๆ มันเป็นอุบาย มันเป็นผลประโยชน์กับเรานะ เป็นผลประโยชน์กับเราโดยที่เราไม่รู้ตัวเลย เราไม่รู้ตัวเพราะอะไร เพราะว่าเวลาคนที่เขาไม่ค่อยได้ศึกษาในศาสนา เวลาเขาเข้ามาศึกษาศาสนา พอเขามาเข้าใจถึงการให้ เขาจะพรรณนาเรื่องของการให้ ว่าการให้มันมีผลประโยชน์อย่างไร การให้มัน

ได้ประโยชน์สิ่งใดขึ้นมา เพราะการให้มันมีความสุขอย่างไรในการให้ แต่ถ้าเขายังไม่สนใจเรื่องศาสนาเห็นไหม

การเสียสละทานๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางรากฐานไว้ให้เราได้ฝึกฝนหัวใจของเรา ถ้าเราฝึกฝนหัวใจของเรา การเสียสละ เสียสละทานๆ มันฝึกฝนใจนะ ฝึกฝนใจ คุณได้มา สิ่งที่ได้มา ใครไม่หวงแหน มันหวงแหนทั้งนั้นนะ มันหวงแหนว่าเป็นของเราๆ ทั้งนั้นนะว่ามันเป็นของเรา แต่มันใช้ประโยชน์ได้หรือเปล่า ไปได้พลอยๆ ไปได้พลอยมันไม่รู้จักคุณค่าอะไรของมันเลย ข้าวของเงินทอง ใช่ว่าเราขาดสน สิ่งนั้นมันเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะมันจำเป็น ถ้ามันขาดสน มันจำเป็นทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเรารู้จักประหยัดมัธยัสถ์

คำว่า “รู้จักประหยัดมัธยัสถ์” ข้าวของเรา เรารู้จักใช้แล้วมันพอใช้ แล้วมันเหลือใช้ การเหลือใช้ เจือจานเขา การเหลือใช้มันเจือจานเขา ถ้ามันมีสติปัญญา มันเหลือใช้ มันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ คุณดูพระเราบวชมาๆ สมบัติของพระ บริหาร ๘ เวลาพระเรานะ ใช่ว่าที่ไม่ใช่เป็นของของตน อย่างผ้าต้องพันทุอธฐฐาน คำว่า “อธฐฐาน” คืออธฐฐานว่าเป็นของของเรา แล้วเวลาอรุณขึ้น ขาดจากเราไปเขาเรียกขาดครอง ขาดครองเป็นอาบัติทันทีเลย เวลาบริหาร ๘ เขาเป็นของบุคคลของเรา แล้วเราต้องรักษา รักษา สมบัติของพระมีเท่านี้

ฉะนั้น เวลาเครื่องอยู่อาศัย บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยก็น้ำดองมูตรเน่า เวลาอยู่อาศัย อาศัยอยู่โคนไม้ ปัจจัย ๔ ไร่นั้น สิ่งที่เขาหามาเรารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ ประหยัดมัธยัสถ์มันคืออะไรล่ะ ประหยัดมัธยัสถ์มันก็มีสติใจ ประหยัดมัธยัสถ์มันก็มีปัญญาไง ถ้ามีสติมีปัญญา คนมีคุณค่าขึ้นมาไง นี่ล้างสมองไหม

เขาบอกว่า “ล้างสมองๆ”

ไอ้ล้างสมองนั้นนะมันเรื่องของความเห็นของเขา ภาษาเรามีหลากหลายใช้ไหม คนมีภาษาใด พูดภาษานี้แล้วมันเท่า เขาก็ชอบพูดภาษานั้น แต่มันก็สื่อความหมายเท่านั้นนะ เวลาสื่อความหมาย สื่อความหมายด้วยภาษา ภาษาใดๆ ภาษาใจมันความสุขความทุกข์ มันเป็นเรื่องจริงในหัวใจ มันกลัดหนองในหัวใจนะ

ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห่ จิตที่มีการเวียนว่ายตายเกิดนี้มีอวิชชาปิดหัวใจทั้งนั้น เพราะมีอวิชชาความมืดบอดถึงได้เกิดมา การเกิด มีการเกิดที่ไหนต้องมีความทุกข์ที่นั่น มี

การเกิดที่ไหน ดูเขาสร้างตึกสิ สร้างตึกสูงหลายร้อยชั้นนั่นนะ งบประมาณการรักษาท่าไร การเกิดๆ ต้องมีการบำรุงรักษา

นี่ก็เหมือนกัน มีการเกิดที่ไหนต้องมีทุกข์ที่นั่น อวิชชาคือการไม่รู้ว่ามันเกิด เพราะไม่รู้มันถึงเกิด พอมันเกิดขึ้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมา เวลาเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันจะย้อนกลับเข้าไป แล้วมันจะย้อนกลับเข้าไปได้อย่างไรละ เพราะเกิดขึ้นมาเป็นสถานะ เป็นภพ ภพใด สัตว์ สัตว์อายุมัน ๗ วัน สัตว์ที่กินพืชมันก็กินพืช สัตว์ที่มันกินเนื้อมันก็กินเนื้อ สถานะคือภพของมัน

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ สัญชาตญาณของมนุษย์มันรู้กัน มองตากันสิ ขอความช่วยเหลือต่อกันสิ มันเข้าใจกันได้ทั้งนี้นะ เราเกิดภพใดชาติใดละ เกิดภพใดชาติใดมันก็มีความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นมันห่อหุ้มไว้ แล้ววิชามันอยู่ไหนละ แล้วมันจะรู้ตัวเองได้อย่างไรละ มันรู้ตัวเองด้วยสถานะ

เทวดาก็เรื่องเทวดานะ เทวดาเขาอวยพรกันนะ อยู่ในธรรมบท เวลาเทวดาเขามีความผูกพัน เขารักกัน เวลาเขาจะพลัดพราก คือคนจะตายเขารู้ใจ “ขอให้ได้เกิดเป็นมนุษย์นะ ตายแล้วขอให้ไปเกิดเป็นมนุษย์ ไปสร้างคุณงามความดี ตายแล้วจะได้เกิดขึ้นมาเป็นเทวดาใหม่” นี่เทวดาเขามีมุมมอง เขามีมุมมองได้แค่นี้

ฉะนั้น เทวดาเวลาเขามีบุญกุศลของเขา เขาถึงมาฟังธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาถึงมาฟังธรรมครูบาอาจารย์ของเราไง เพราะครูบาอาจารย์ของเราพูดถึงอริยสัจ พูดถึงสัจจะความจริง พูดถึงมรรคพูดถึงผล พูดถึงการทำลายอวิชชา เทวดาไม่รู้ เทวดารู้ถึงการกระทำ ใจ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วไง เขาก็จะสร้างคุณงามความดีของเขา เวลาเขาอวยพร อวยพรให้เกิดเป็นมนุษย์ ไอ้เราก็ทำบุญกุศลกันอยากไปเกิดเป็นเทวดา เออ! ไอ้เทวดาก็บอกให้มาเกิดเป็นมนุษย์

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติดี ท่านไม่ต้องการเกิดอีก การเกิดมันเป็นความทุกข์ความยาก แล้วถ้าไม่มีการเกิด มันไม่ใช่ล้าสมองแล้ว เขาว่า “ไปล้าสมองๆ ศาสนาเป็นยาเสพติด” ขอให้มันเสพติดละ แล้วขอให้มันติดด้วย มันเสพติดมันติดนะสิ เวลาเสพติดก็ไปเสพติดแต่ยาเสพติดนั่นนะ เวลาทำคุณงามความดีกัน คุณงามความดีให้มันเป็นความเคยชิน

ถ้าผู้ใดประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เป็นสัมมาทิฐิ ถ้าปฏิบัติถูกต้องดังงาม ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี ถ้ามันเสพติดจริงๆ ๗ ปี เราพยายามของเราสิ เกิดมาตั้งภพชาติหนึ่ง อายุขัย ๑๐๐ ปี ทุกข์ยากขนาดไหน น้ำตาที่ร้องไห้ชาติหนึ่งเก็บไว้เป็นโองๆ ในวัฏฏะ เราเกิดมาเป็นญาติกันโดยธรรม สิ่งที่เกิดตายๆ น้ำตาที่ร้องไห้ไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทะเลมากกว่าอีก คนคนหนึ่ง จิตดวงหนึ่งที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันพรวดเพื่อ ที่เสียใจ ที่น้ำตาไหล ถ้ามันเก็บไว้ได้โดยที่มันไม่เหือดแห้งไป ยิ่งกว่าทะเล

นี่ไง ถ้าผลของวัฏฏะๆ เวลามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วเวลามันจะถอดมันจะถอน มันจะทำความจริงขึ้นมา มันจะมีคุณงามความดีมากน้อยได้ขนาดไหน ถ้ามันมีความดีมากน้อย คุณสิ มีคุณงามความดีมากน้อย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสร้างบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ความสร้างคุณงามความดีอันนั้น แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ใดก็แล้วแต่พยากรณ์แล้ว ต้องพยายามชวนชวนไปให้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้างหน้า

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ปรารถนาของท่าน ปรารถนาพุทธภูมิเหมือนกัน แต่เวลาถึงกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ด้วยบุญกุศลของท่าน ด้วยการกระทำของท่าน ท่านมาคิดของท่าน ด้วยปัญญาของท่าน ถ้าเราจะต้องชวนชวน ต้องทำคุณงามความดี เป็นพระโพธิสัตว์ขึ้นไปก็สร้างคุณงามความดี เป็นหัวหน้า เป็นชุมชน เป็นผู้ที่สร้างให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข แล้วก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วพอถึงต่อไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วก็ต้องสร้างคุณงามความดีต่อไปข้างหน้า สุดท้ายแล้วก็จะไปตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน

ในปัจจุบันนี้ ถ้าในปัจจุบันนี้ถึงพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางศาสนาไว้ถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง ถ้าเราชวนชวนในปัจจุบันนี้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจ สัจจะความจริงมันอยู่ในตำรับตำรา มันอยู่ในทฤษฎี เพียงแต่ยังไม่มีใครรู้กันให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ทุกคนก็ปรารถนา ทุกคนก็แสวงหา ทุกคนก็ต้องการ แต่อำนาจวาสนามันยังไม่มีคุณสมบัติได้ขนาดนั้น

บุญบารมี พลกำลังของใจ สัจจะความจริง สัมโพธิคุณ การวิจยการวิเคราะห์ในหัวใจ มันทำไม่ได้ขนาดนั้น เขาถึงชวนชวนกัน แต่เขาไม่ได้ผลของเขา แต่ถ้าเราละ ถ้าเราประพฤติ

ปฏิบัติในภพชาตินี้ ถ้าสิ้นสุดไปแล้วเราก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่เป็นสาวกสาวกะ ท่านถึงได้ลาพระโพธิสัตว์ของท่าน ลากๆ เพราะความลาอันนั้นท่านถึงได้มีเชวณมีปัญญของท่าน ท่านถึงทำของท่าน ท่านถึงชวนขวยของท่าน พอมีเชวณปัญญามันชวนขวยขึ้นมาแล้ว ท่านทำปฏิบัติด้วยสัจจะความจริงของท่าน ท่านถึงแทงทะลุไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เราเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา” ในกึ่งพุทธกาลนี้หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามกะเทาะอวิชชาของท่านในหัวใจของท่านออกมา แล้วท่านถึงมีองค์ความรู้ ท่านถึงมีความชำนาญของท่าน ทำอย่างนี้มันเป็นความจริง นี่ไฉนมันไม่ใช่ยาเสพติด มันไม่ใช่การล้างสมอง การล้างสมองมันเป็นอารมณ์ความรู้สึกชั่วครั้งชั่วคราว แต่ความจริง สัจจะความจริง การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเกิดมาก็ภพก็ชาติแล้ว เกิดมาจนเป็นจริตเป็นนิสัย คุณลูกของเราสิ เราก็ต้องการให้มันเชื่อฟังเรา แต่มันก็มีทิฐิมานะตามของมัน มันนั่นะจริตของเขา เขาสร้างของเขา

แต่ถ้าเขาทำของเขา มีคุณงามความดีมา เราเกิดมาเป็นสหชาติ เราเกิดมาด้วยบุญกุศล มันเห็นแล้วมันเชื่อฟัง มันเป็นไป มันอภิชาติบุตร ดีกว่าพ่อดีกว่าแม่อีก มันเตือนพ่อแม่มันด้วย “พ่อ อย่ากินเหล้าๆ อย่าเล่นการพนัน” นี่มันเตือนพ่อเตือนแม่มันอีกต่างหาก เวลามันโตมามันเล่นเอง เพราะมันเป็นเด็ก มันไร้เดียงสา มันเห็นได้ถูกผิดใจ มันเข้าใจได้ คุณเด็กๆ สิ “พ่อ นุห์รีไม่คืนะ อย่าสูบ” มันรู้ ไม่ดีทั้งนั้นนะ โตขึ้นมาเพื่อนฝูงมันทำท่าย “มึงไม่ใช่ลูกผู้ชาย มึงทำไม่ได้” ไปกับเขาหมดเลย

เวลามันมีสังคมแล้ว พอมีสังคม มีหมู่คณะ มีอะไร มันมีแรงจูงใจ มันไปแล้ว เพราะอะไร เพราะมันไม่เข้มแข็งพอใจ แต่ตอนไร้เดียงสา มันสะอาดบริสุทธิ์ของมัน มันเตือนพ่อแม่มันนะ “พ่อ อย่ากินเหล้า พ่อ อย่าเล่นการพนัน พ่อ ขับรถอย่าประมาท” มันเตือนหมดคนะ เด็กมันพูด สะอีกทั้งนั้นนะ นี่ความไร้เดียงสาของมัน

แต่เวลามันโตขึ้นมาละ มันโตขึ้นมา มันโตขึ้นมาด้วยสังคม ด้วยต่างๆ แล้วจิตของเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันได้สร้างคุณงามความดีมากมายขนาดไหน ถ้ามันสร้างคุณงามความดีมากมาย มันยืนได้ กระแสสังคมจะพัฒนามากขนาดไหน โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนะ “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอโค่นโลกธรรมพัดกระหน่ำ เธออย่าเสียใจไปเลย ให้เธอคุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเผยแผ่ธรรมนะ มันมีศาสนาเดิมๆ อยู่แล้ว ลัทธิต่างๆ เขามีลาภสักการะของเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเผยแผ่ธรรมขึ้นมา มีอุปสรรคไปทั้งนั้นนะ ฉะนั้น โลกธรรม ๘ เวลาที่เขาใส่โคล้ เขาเพ่งโทษ เขาโจมตีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลเลย แต่พวกเรา เราก็เชื่อกันว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา มีคุณงามความดีทุกอย่าง เพราะเราเชื่อ เพราะเราเห็นผลแล้วไง แต่คนที่เขายังไม่เชื่อ เขายังไม่เห็นผล เขาก็กระหน่ำเอา โลกธรรม ๘ มันชักกระหน่ำมา “ถ้าพวกเธอโดนโลกธรรมกระหน่ำ อย่าได้เสียใจไปเลย ให้ดูเราเป็นตัวอย่าง” ให้ดูเรา ดูเราก็คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา โลกธรรมยังกระหน่ำขนาดนั้น แล้วอย่างพวกเรามันจะไม่โดนได้อย่างไรละ ถ้ามันโดนขึ้นมา ถ้าเรามีสติปัญญา เราก็ยืนตัวอยู่ได้ เราก็ฝืนทนอยู่ได้ในกระแสสังคมนั้นไง ถ้าเราอยู่ในกระแสสังคมนั้น เราทำคุณงามความดีของเราต่อเนื่องไป ทำคุณงามความดีต่อเนื่องไปไง

พึงธรรมๆ พึงธรรมเพื่อความมั่นคงของใจ ถ้าใจมันมั่นคง แล้วมันเป็นสัจจะความจริงนะ ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมนะ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโฮ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบ แล้วมันมีหัตถ์ธรรม หัตถ์ธรรมที่ว่ามันมีคุณค่าที่นี้ไง

เราจะเป็นคนมั่งมีศรีสุข คนต่ำต้อยขนาดไหน เราก็มีหัวใจเหมือนกัน เราก็ปฏิบัติของเรามาเหมือนกัน ไอ้ทรัพย์สินสมบัติภายนอก วางไว้ๆ เวลาไปหาพระ “นุ่นก็ไม้อะ นีก็ไม้อะ” เพราะอะไร มันน้อยไปไง มันจะเอาเราเยอะๆ ถ้าไม่เอาก็ต้องไม่เอาจริงๆ คำว่า “ไม้อ้อๆ” คำว่า “ไม้อ้อ” ไม้อ้อ ไม่นสนใจเรื่องโลกธรรม ๘ เรื่องสรรพสิ่งภายนอก เสียงดิ้นนินทามันดิ้นนินทามาตลอดละ ถ้ามันส่งเสริม ส่งเสริมมันจริงหรือเปล่า ส่งเสริมพุดยอกยอ ไอ้เราไม่จริงขึ้นมา เราก็จะประมาท เราก็จะพลั้งเผลอ มันเป็นจริงหรือ ถ้าเขาส่งเสริม เขาพุดยอกยอขึ้นมา แสดงว่าเขาไม่จริงใจกับเรา แต่ถ้าเขาดิ้นนินทา เขาเป็นคนหูเบา เขาฟังสิ่งใดมันไม่เป็นความจริง

ความจริงในใจเราก็เป็นความจริงในใจของเรา แล้วเรากำหนดพุทโฮ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป ถ้าจิตมันสงบเข้ามา คุณค่ามันอยู่ที่นี้ อยู่ที่นี้จริงๆ ถ้าอยู่ที่นี้จริงๆ คุณค่า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นความจริงของท่าน

เวลาพูดถึงหลวงปู่่มั้ยๆ ทีไร คุณติ เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วย หลวงตาท่านบอกอยู่ ธรรมดาที่ประหัตมรยัสต์อยู่แล้ว เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นไป กินข้าวต้มกับเกลือ โอ้เราเจ็บไข้ได้ป่วย เราต้องบำรุงรักษา ต้องดูแลให้ดี ของท่านยังเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ท่านจะให้ร่างกายท่านสะอาด แล้วท่านจะใช้ธรรมโอสธ คือหัวใจใจ

พุทธโธ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต พุทธะมันจะพอกตัวมันเอง ถ้าพุทธะมันพอกตัวมันเองนะ ธรรมโอสธ เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันก็ปล่อยวางได้ จิตมันหดเข้ามา คุณติ เรานั่งสมาธิขึ้นมา เข้าอุปนาสมาธิ แม้แต่จิตอยู่ในร่างกายนี้มันยังละวางสักแต่ว่ารู้ คือไม่เข้าใจร่างกายนี้เลย ไม่รับรู้เรื่องร่างกายนี้เลย ลมพัดหวั่นไหวขนาดไหน ฟ้าร้องฟ้าผ่า ฝนตกขนาดไหน ไม่ออกมารับรู้เลย สักแต่ว่าเลย เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ท่านธรรมโอสธใจ ท่านเอาใจของท่านรักษา ถ้าใจรักษา รักษาได้ ถ้าคนมีกำลังใจ

หลวงตาท่านบอกว่า โอ้อย่างพวกเราไอ้พวกจิตใจอ่อนแอ ไปหาหมอๆ ธรรมโอสธ ขึ้นมาทีแรกก็ทำเข้มแข็ง พอเวลามันเจ็บปวดขึ้นมา “โอ้ย! ไปหาหมอดีกว่า” ไปหาหมอ หมอบอกว่า “ทำไมเพิ่งมาตอนนี้ ปล่อยให้มันรุนแรงค่อยมา”

จิตใจคนมันไม่มีวุฒิภาวะ ไม่มีกำลังพอ ไม่ต้องทำหрок สร้างสติรักษาใจให้ตนให้ได้ ถ้ารักษาใจตนได้ มันรู้ของมันเอง ต้นไม้ที่มันโตขึ้นมา ต้นไม้ที่ต้นใหญ่มันมีร่มโพธิ์ร่มไทร นกกำนออาศัย ต้นไม้ที่มันมีผล คุณติ นกกำนอมาพึ่งพาอาศัย มันให้ร่มเงา มันให้ความร่มเย็น

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะให้ความร่มเย็นกับเราเอง ถ้าจิตใจเราให้ความร่มเย็นกับเราไม่ได้ เขาว่าล้างสมองก็เชื่อ เขาว่าอย่างไรก็เชื่อเขา แล้วก็เอนเอียงไปกับเขาหมดเลย

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อความจริงในใจของเรา เชื่อสิ่งที่เราปฏิบัติ สันติภูจิโก มันรู้จริงเห็นจริงของมัน มันปลาบปลื้ม มันซาบซึ้ง แล้วผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ไม่ต้องไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ต้องไปไหว้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสียคายเกิดไม่ทันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลวงตาท่านบรรลุธรรม กราบแล้วกราบเล่าๆ กราบถึงบุญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบถึงเมตตาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบแล้วกราบเล่าๆ

กราบในใจ ใจมันซาบซึ้ง ใจมันรู้ใจมันเห็น มันเกิดธรรมสังเวช ธรรมๆ ธรรมแล้วมันสังเวช มันสังเวชว่ามึงโง่ได้ขนาดนี้ ทำอะไรก็ไม่เป็น กว่าจะรู้จะเห็นขึ้นมา หลวงปู่มันสับโขกมาขนาดนี้ แล้วพยายามชวนขวยมาขนาดนี้ มันกราบไปก็น้ำตาไหลไป มันก็ร้องไห้ไป

เขาบอก “พระอรหันต์ร้องไห้ด้วยหรือ พระอรหันต์ร้องไห้ได้อย่างไร ร้องไห้ก็เป็นความโศกความเศร้าณะสิ”

มันเป็นธรรมสังเวช มันสังเวชตัวเอง มันสังเวช เราสังเวชมันเห็นคุณ เห็นคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ทุกชั้นนะ คำว่า “อสงไขยๆ” จนนับไม่ได้ แล้วสร้างคุณงามความดี ทำมาตลอด ทุกข์ทั้งนั้นนะ แล้วท่านแบกมาทำไม แล้วท่านมาค้นคว้าของท่านทำไม แล้วท่านเอาใจของท่านรอดไปแล้วยังเมตตา ยังหวังว่าให้มนุษย์ ให้สัตว์โลกได้เห็นธรรม ได้มีศีลธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย เวลาผู้ที่ไปเห็นจริงขึ้นมา ทั้งกราบทั้งไหว้ ทั้งเคารพทั้งบูชา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำความสงบของใจเข้าไป เราไปเห็นพุทธะ เราเข้าใจของเราได้ เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราเอง มันจะได้ทั้งใจ ผู้ใดทำสมาธิ ถ้าเป็นมิจฉา มันเข้าไปเป็นสมาธิแล้วมันไม่รู้จัก สมาธิหรือไม่สมาธิก็ตามเขาทั่วไบนั่นนะ ใอนั่นเป็นมิจฉา ถ้าสมาธิมันเข้าใจตัวมันเอง สมาธิสมาธิคือความแนบแน่นของจิต จิตไม่พาดพิงกับอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มันเป็นเอกเทศของมัน ขนาดเป็นเอกเทศมันยังซาบซึ้งขนาดนี้ แล้วเวลามันคลายตัวออกมา พยายามให้มันยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันมีเขวามันมีปัญญา มันเกิดภาวนามยปัญญา นี่หลักการของพุทธศาสนาคือภาวนามยปัญญา ปัญญาการรู้แจ้ง วิปัสสนาญาณคือปัญญารู้แจ้ง

ไอนี้เรามีวิชา วิชาไว้หากิน วิชาไว้หาผลประโยชน์ไง แต่วิชารู้แจ้งเรายังไม่เกิดขึ้นมา ถ้าเกิดขึ้นมา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้ใดเห็นตถาคต เอวัง